

TEMPORADA 2012-2013

SOFIA GU̇BAIDULINA:

bcn216, COMPOSITORS A BARCELONA

DIMARTS 12
DE MARÇ DE 2013

20.30h

Sala 2 / ORIOL MARTORELL

L'AUDITORI

Lepant 150
08013 Barcelona

www.auditori.cat

En coproducció amb:

bcn
216

MÉS

PROGRAMA

MARÇ 2013

DIMARTS 12

20.30h

IÑAKI ALBERDI acordió i direcció musical
ELENA REY violí · MARC GALO BARDES violoncel · DAVID ALBET flauta
CAMERATA 432 orquestra de cordes

SOFIA GUBAIDULINA Chístopol, Rússia 1931

1/ *In croce* (1979)
acordió i violoncel solista 15 min.

2/ *Kadenza* (2011)
per acordió solista 7 min.

3/ *Impromptu* (1996)
per flauta i violí solista i cordes 15 min.

PAUSA

20 min.

4/ *Seven Words* (1982)
per acordió i violoncel solista i cordes 35 min.

CAMERATA 432 orquestra de cordes

● **VÍOLINS:** ORIOL ALGUERÓ, *concertino* / CATI REUS / BERNAT PRAT / CHRISTIAN TORRES / MARTA CARDONA / SERGI CLARET / BIEL GRAELLS / FRANCESC GUZMÁN / ANNA URPINA / IGNASI ROCA / JOAN ORPELLA
● **VIOLES:** JOSEP BRACERO / MIQUEL CÓRDOBA / JOAN FELIX / BERNAT BOFARULL ● **VÍOLONCELS:** LAIA PUIG / FERRAN BARDOLET / JORDI CLARET ● **CONTRABAIXOS:** JOSÉ MIGUEL SUCH / ROGER AZCONA

bcn216 rep el suport de:

 Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

Amb la col·laboració de

esmuc
escola superior de música de catalunya

Fundació
BancSabadell

BS

 GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

inaem
INSTITUTO NACIONAL
DE ARTES ESCÉNICAS

 Centro
Nacional
de Difusión
Musical
CNDM

CAMERATA 432

Agrairíem que apaguéssiu els
mòbils, desactivéssiu les alarmes
sonores i continguéssiu els
estossecs. Un mocador redueix
notablement el soroll.

Els temps i la durada del concert
són aproximats.

COMENTARI

MARISA RUIZ MAGALDI

La música de Sofia Gubaidulina ha tingut un èxit esclatant en el món occidental després de la caiguda de la Unió Soviètica, el 1991. Considerada com a membre de la generació de compositors de l'era posterior a Stalin –juntament amb Alfred Schnittke, Edison Denisov o l'estonià Arvo Pärt–, és autora d'obres que apleguen la recerca de les seves arrels tàtares, l'atracció per la tradició clàssica occidental i una intensa espiritualitat. Les quatre obres d'aquest programa comparteixen un instrument clau, l'acordió, que durant el segle XX ha estat àmpliament explotat pels compositors occidentals per la seva versatilitat i la profunda connexió amb l'imaginari popular.

La simbologia religiosa i la connexió entre tradicions musicals és evident a *In croce* (1979), escrita originalment per a violoncel i orgue. El títol, deliberadament ambigu i simbòlic, significa «a la creu» o també «cruïlla de camins», i mostra, d'una banda, el sentiment religiós que ha impulsat l'obra de la compositora des de la seva joventut, i de l'altra, el diàleg sonor entre els dos instruments, el creuament de registres agut i greu, i el contrast entre so i silenci. Menys aclaparadora, *Kadenza* (2011) pren l'acordió com a protagonista absolut, en una versió per a acordió sol del darrer fragment de *Im Zeichen des Skorpions* (*Sota el signe d'Escorpió*), que Gubaidulina va escriure el 2003 per a bayan i orquestra de cordes, en forma de variacions sobre sis hexacords. Tant en l'una com en l'altra, la voluntat de la compositora és apropar l'oïent a un món sonor ple de bellesa, i apropar-se a l'oïent com a part integrant de l'experiència musical. Amb *Impromptu* (1996), per a flauta, violí i orquestra de cordes, la compositora ret un homenatge

Sofia Gubaidulina i Inaki Alberdi

a la tradició clàssica representada per Franz Schubert, en forma de doble concert. L'obra es basa en una de les seves obres pianístiques més conegudes i difoses del compositor vienès, l'*Impromptu* op. 90 núm. 4 en La bemoll major, que Gubaidulina reinventa a partir dels seus referents i el seu llenguatge més personal.

Una de les composicions cabdals de Sofia Gubaidulina és *Seven Words* (1982), per a orquestra de cordes, violoncel i bayan, un tipus d'acordió cromàtic de botons desenvolupat a Rússia a principis del segle XX, que porta el nom d'un llegendari bard del segle XI i que Gubaidulina ha utilitzat en diverses composicions. *Seven Words* es basa en l'escena de la passió i mort de Jesús, tractada anteriorment per compositors com ara Heinrich Schütz o Joseph Haydn. El simbolisme de la creu i la instrumentació relacionen íntimament *Seven Words* amb *In croce*, com en una mena de díptic. L'obra es divideix en set fragments, on cadascun d'ells porta un títol extret de l'escena de la crucifixió. La culminació s'esdevé en el quart fragment, amb el terrible clam «Déu meu, Déu meu, per què m'heu abandonat?», seguit dels laments i exclamacions del cinquè fragment i de la sentència de mort en el setè, on malgrat tot s'entreveu l'esperança de la resurrecció.

SOFIA GUBAIDULINA compositora

Sofia Gubaidulina va néixer en Chistopol (República del Tartaristan) l'any 1931. Va estudiar piano amb Grigory Kogan i composició, i es va graduar al Conservatori del Kazan el 1954. Va estudiar composició al Conservatori de Moscou amb Nikolai Peiko, (assistent de Xostakóvitx) abans de graduar-se el 1963, data a partir de la qual s'ha dedicat exclusivament a la composició.

L'any 1975, juntament amb Viktor Suslin i Vyacheslav Artyomov, alumnes seus, va fundar l'Astreya' Ensemble, especialitzat en la improvisació sobre instruments caucàsians i asiàtics. El seu viatge al Festival de Música de Cambra Internacional a Lockenhaus (Àustria) el 1986 va estar la seva primera visita a un país Occidental, però el 1992 Sofia Gubaidulina es va traslladar a Alemanya, on viu actualment, a prop d'Hamburg.

IÑAKI ALBERDI acordió i direcció musical

Iñaki Alberdi va néixer a Irun l'any 1973 i és un dels acordeonistes clàssics més destacats del moment. Va estudiar amb C. Iturralde, F. Lips i M. Rantanen i ha guanyat nombrosos premis i concursos, actualment és l'únic acordeonista occidental guanyador del Concurs Internacional d'Acordeonistes i Bayanistes de Moscou.

Iñaki Alberdi realitza una intensa carrera com a solista, al costat d'alguns dels directors més destacats i de les orquestres més prestigioses com ara V. Petrenko, J. Pons, P. González, l'Orquestra del Ministeri de Cultura Rus, l'Orquestra de Radio i Televisió Espanyola o la Royal Liverpool Philharmonic Orchestra, entre d'altres. Compromès amb la música actual ha estrenat més de 50 obres impulsant el nou repertori per a acordió i col·laborant amb compositors com K. Stockhausen, S. Gubaidulina, L. De Pablo o J. Guinjoan.

SI US AGRADA AQUEST CONCERT...

Circuit: Segles XX i XXI

BARCELONA REED QUINTET

ABRIL 2013 DJ 25 →20.30h

#Sala 4 Alicia de Larrocha

Formació integrada per músics de la
Banda Municipal de Barcelona

● *Variacions Goldberg* de **Bach** i obres
d'encàrrec

Preu: 17€

Circuit: Segles XX i XXI

BCN216 I Joves Compositors de l'ESMUC

JUNY 2013 DT 4 →20.30h

#Sala 2 Oriol Martorell

BCN216 (formació adscrita a la temporada)
Francesc Prat director

Preu: 17€